

Briuselis, 2022 m. spalio 28 d.
(OR. en)

13790/22

Tarpinstitucinė byla:
2017/0115(CNS)

FISC 205
ECOFIN 1061
TRANS 658

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinųjų atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Direktyvos, kuria iš dalies keičiamos tam tikros Direktyvos 1999/62/EB dėl transporto priemonių apmokestinimo už naudojimąsi kelių infrastruktūra nuostatos dėl sunkiasvorių krovininių transporto priemonių apmokestinimo, projektas – Politinis susitarimas

I. BENDRA INFORMACIJA

1. 2017 m. gegužės 31 d. Komisija pateikė pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiamos tam tikros Direktyvos 1999/62/EB dėl sunkiasvorių krovininių transporto priemonių apmokestinimo už naudojimąsi tam tikra infrastruktūra nuostatos dėl transporto priemonių apmokestinimo¹.
2. Komisija šį pasiūlymą pateikė kartu su kitu pasiūlymu iš dalies pakeisti Direktyvos 1999/62/EB nuostatas, susijusias su rinkliavomis ir naudotojo mokesčiais², kaip pirmojo Judumo dokumentų rinkinio dalį. Kartu paėmus, šiais dviem pasiūlymais siekiama skatinti taikyti kelių mokesčius, susijusius su nuvažiuotu atstumu, kad būtų skatinamos švaresnės ir veiksmingesnės kelių transporto operacijos.
3. Pasiūlymu dėl rinkliavų ir naudotojo mokesčių buvo siekiama palaipsniui panaikinti pagal laiką skaičiuojamus mokesčius (vinjetes) ir, remiantis paprastesne ir žalesne kelių mokesčių apskaičiavimo metodika, pradėti taikyti kelių apmokestinimo principą daugiau transporto priemonių.

¹ Dok. 10175/17.

² Dok. 9672/17.

4. Pasiūlymo dėl transporto priemonių apmokestinimo tikslas buvo suteikti valstybėms narėms daugiau galimybių mažinti sunkiasvorių krovinių transporto priemonių mokesčius laipsniškai mažinant Direktyvos 1999/62/EB (Eurovinjetės direktyvos) priede nustatytus minimalius mokesčių tarifus.
5. Nors iki 2017 m. Eurovinjetės direktyva buvo iš dalies pakeista du kartus³, nuo tada, kai 1999 m. buvo priimta pirminė direktyva, nuostatos dėl transporto priemonių apmokestinimo nebuvo keičiamos, todėl sumažėjo jos priede nurodytų minimalių lygių vertė.
6. Tuo tarpu dauguma valstybių narių pradėjo apmokestinti sunkiasvores krovines transporto priemones pagal nuvažiuotą atstumą, nustatydamos rinkliavas. Vis dėlto jos vis dar privalo taikyti sunkiasvorių krovinių transporto priemonių mokesčius, kurie dėl savo pobūdžio neatspindi jokio konkretaus naudojimosi infrastruktūra.
7. Europos regionų komitetas nuomonę dėl pasiūlymo dėl transporto priemonių apmokestinimo pateikė 2018 m. sausio 31 d.⁴, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas – 2018 m. kovo 2 d.⁵, o Europos Parlamentas – 2018 m. liepos 4 d.⁶ Visose šiose nuomonėse pritariama Komisijos pasiūlymo tikslui.

II. DARBAS TARYBOJE

8. 2017 m. rugsėjo mėn., Estijos pirmininkavimo Tarybai laikotarpiu, buvo nuspręsta abu pasiūlymus, kuriais iš dalies keičiama Eurovinjetės direktyva, svarstyti kaip dokumentų rinkinį Sausumos transporto darbo grupėje. Todėl pasiūlymas dėl transporto priemonių apmokestinimo buvo pristatytas tos darbo grupės 2017 m. spalio 23 d. posėdyje. Po to su šiuo pasiūlymu susijęs darbas buvo sustabdytas laukiant, kol bus padaryta pažanga dirbant su pasiūlymu dėl rinkliavų ir kelių mokesčių.

³ Direktyvomis 2006/38/EB ir 2011/76/ES.

⁴ Europos regionų komiteto nuomonė „Europa kelyje. Sklandaus judumo sprendimų skatinimas“ (dok. CDR3560/2017).

⁵ Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė (dok. EESC-2017-2888).

⁶ 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiamos tam tikros Direktyvos 1999/62/EB dėl sunkiasvorių krovinių transporto priemonių apmokestinimo už naudojimąsi tam tikra infrastruktūra nuostatos dėl transporto priemonių apmokestinimo (P8_TA(2018)0289).

9. Tuo tarpu diskusijos dėl pasiūlymo dėl rinkliavų ir kelių mokesčių buvo tęsiamos triloguose. 2021 m. Nuolatinų atstovų komitetas ir Europos Parlamento Transporto ir turizmo komitetas (TRAN) patvirtino triloguose pasiektą susitarimą, o 2022 m. sausio 17 d. Europos Parlamentas patvirtino per pirmąjį svarstymą priimtą Tarybos poziciją be pakeitimų. Tada 2022 m. kovo 4 d. aktas buvo paskelbtas Oficialiajame leidinyje⁷.
10. Kadangi pasiūlymas dėl kelių mokesčių jau buvo priimtas, o pasiūlymas dėl sunkiasvorių krovininių transporto priemonių apmokestinimo vis dar buvo nagrinėjamas, pirmininkaujanti Čekija nusprendė atnaujinti diskusijas dėl šio pasiūlymo Mokesčių klausimų darbo grupėje, atsižvelgdama į pasiūlymo teisinį pagrindą (SESV 113 straipsnis) ir pagrindinį pasiūlymo dalyką (apmokestinimas). 2022 m. rugsėjo 15 d. ir spalio 7 d. pirmininkaujanti valstybė narė surengė Mokesčių klausimų darbo grupės posėdžius dėl šio pasiūlymo.
11. Pirmajame posėdyje Komisija pristatė savo pasiūlymą pirmojo Judumo dokumentų rinkinio kontekste. Svarstoma direktyva yra vienintelė jo dalis, kuri dar nėra priimta. Komisija paaiškino, kad mokesčių nulemtu tarpvalstybinio transporto priemonių perregistravimo prevencija užtikrinama 2020 m. priimtomis dokumentų rinkinio priemonėmis: Direktyva dėl vairuotojų komandiravimo⁸, Reglamentu dėl vairavimo trukmės, poilsio laikotarpių ir tachografų⁹ ir Reglamentu dėl patekimo į ES krovinių vežimo keliais rinką¹⁰.

⁷ OL L 69, 2022 3 4, p. 1.

⁸ Direktyva (ES) 2020/1057, kuria nustatomos konkrečios su Direktyva 96/71/EB ir Direktyva 2014/67/ES susijusios kelių transporto vairuotojų komandiravimo taisyklės ir iš dalies keičiami Direktyva 2006/22/EB, kiek tai susiję su vykdymo užtikrinimo reikalavimais, ir Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 (OL L 249, 2020 7 31, p. 49).

⁹ 2020 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/1054, kuriuo iš dalies keičiami Reglamentas (EB) Nr. 561/2006, kiek tai susiję su būtiniausiais reikalavimais dėl maksimalios kasdienio bei kassavaitinio vairavimo trukmės, minimalių pertraukų ir kasdienio bei kassavaitinio poilsio laikotarpių, ir Reglamentas (ES) Nr. 165/2014, kiek tai susiję su vietos nustatymu tachografais (OL L 249, 2020 7 31, p. 1).

¹⁰ 2020 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/1055, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 1071/2009, (EB) Nr. 1072/2009 ir (ES) Nr. 1024/2012, siekiant juos suderinti su pokyčiais kelių transporto sektoriuje (OL L 249, 2020 7 31, p. 17).

12. Antrajame posėdyje Komisija pateikė atnaujintus duomenis apie krovinių vežimo keliais rinką ir paaiškino priemones, kurių imtasi neteisėtai verslo praktikai pašalinti, užtikrinant, kad vežėjai būtų iš tikrųjų įsisteigę toje valstybėje narėje, kurioje jie vykdo pagrindinę savo veiklą. Iš pateiktų duomenų matyti, kad sumažinus minimalius sunkiasvorių krovinių transporto priemonių apmokestinimo tarifus būtų padarytas tik labai nedidelis poveikis paskatoms krovinių kelių transporto bendrovėms persikelti, o tai galėtų turėti įtakos valstybių narių mokesčių bazėms.
13. Be to, pirmininkaujanti Čekija pateikė kompromisinį tekstą, kurio pagrindiniai elementai – galimybė nuo direktyvos įsigaliojimo dienos sumažinti minimalius tarifus iki nulio (atmetant Komisijos pasiūlytą laipsnišką mažinimą) ir konstatuojamoji dalis, kuria siekiama patikinti valstybės nars, kad sumažinus minimalius tarifus valstybėms narėms paliekama didelė veiksmų laisvė išlaikyti jose šiuo metu taikomus sunkiasvorių krovinių transporto priemonių apmokestinimo tarifus.
14. Dauguma valstybių narių palankiai įvertino pirmininkaujančios valstybės narės kompromisinį tekstą ir tai, kad juo visų pirma stengiamasi užtikrinti kuo didesnę lankstumą, ir pritarė šiam tekstui. Kai kurios valstybės narės išreiškė susirūpinimą dėl direktyvos taikymo pradžios termino ir jos suderinamumo su Eurovinjetės sutartimi, dėl būtinybės palikti I priedą, jei tarifai būtų sumažinti iki nulio, ir dėl galimo poveikio biudžetui, kuris atsirastų dėl spaudimo mažinti nacionalinius tarifus, kai savo tarifus sumažintų kitos valstybės narės.
15. Todėl Mokesčių klausimų darbo grupės (aukšto lygio) posėdyje pirmininkaujanti valstybė narė pateikė peržiūrėtą kompromisinį tekstą, kad būtų atsižvelgta į delegacijų iškeltus rūpimus klausimus. Visų pirma, buvo atidėtas įsigaliojimo terminas ir įtraukta peržiūros nuostata. Nepaisant to, kad posėdyje šiam tekstui buvo iš esmės pritarta, kelios delegacijos vis dar negalėjo panaikinti savo išlygų.
16. Atsižvelgdama į išreikštą susirūpinimą, pirmininkaujanti valstybė narė nusprendė iš dalies pakeisti direktyvos taikymo pradžios datą, šio pranešimo priede pateiktame tekste nukeldama ją į 2026 m. sausio 1 d.

III. TOLESNI VEIKSMAI

17. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, Nuolatinių atstovų komiteto prašoma:

- pasiekti susitarimą dėl šio pranešimo priede pateikto teksto;
 - pasiūlyti Tarybai pasiekti politinį susitarimą dėl direktyvos projekto remiantis šio pranešimo priede pateiktu pirmininkaujančios valstybės narės kompromisiniu tekstu.
-

2017/0115 (CNS)

Projektas

TARYBOS DIREKTYVA

kuria iš dalies keičiamos tam tikros Direktyvos 1999/62/EB dėl transporto priemonių apmokestinimo už naudojimąsi kelių infrastruktūra nuostatos dėl sunkiasvorių krovininių transporto priemonių apmokestinimo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 113 straipsnį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę¹¹,

atsižvelgdama į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹²,

laikydamosi specialios teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) 2011 m. kovo 28 d. Baltojoje knygoje¹³ Komisija iškelė tikslą pamažu pereiti prie visiškų principų „teršėjas moka“ ir „naudotojas moka“ taikymo, siekiant gauti pajamų ir užtikrinti būsimų transporto sektoriaus investicijų finansavimą;
- (2) metiniai sunkiasvorių krovininių transporto priemonių mokesčiai iš esmės yra neatlyginami mokėjimai, susiję su tuo, kad transporto priemonė per atitinkamą laikotarpį yra registruota mokesčių mokėtojo vardu, taigi visiškai neatspindi, kiek konkrečiai naudojama infrastruktūra. Dėl panašių priežasčių sunkiasvorių krovininių transporto priemonių mokesčiai nėra veiksmingi skatinant švaresnę ir efektyvesnę veiklą arba mažinant spūstis;

¹¹ OL C [...], [...], p. [...].

¹² OL C [...], [...], p. [...].

¹³ 2011 m. kovo 28 d. Baltoji knyga „Bendros Europos transporto erdvės kūrimo planas. Konkurencingos efektyviu išteklių naudojimu grindžiamos transporto sistemos kūrimas“ (COM(2011) 144 galutinis).

- (3) rinkliavos yra tiesiogiai susijusios su kelių naudojimu, taigi daug labiau tinka šiems tikslams pasiekti. Pagal Direktyvos 1999/62/EB 7k straipsnį, rinkliavas įvedančios valstybės narės nacionaliniams vežėjams gali teikti tinkamas kompensacijas;
- (4) sunkiasvorių krovininių transporto priemonių mokesčių taikymas sektoriui reiškia išlaidas, kurias jis iki šiol turi patirti bet kuriuo atveju, net jei valstybės narės nuspręstų pradėti rinkti rinkliavas. Taigi sunkiasvorių krovininių transporto priemonių mokesčiai gali tapti kliūtimi rinkliavoms įvesti;
- (5) dėl to valstybėms narėms turėtų būti suteikta daugiau galimybių mažinti sunkiasvorių krovininių transporto priemonių mokesčius, būtent sumažinant visus Direktyvoje 1999/62/EB nustatytus minimalius mokesčių tarifus iki 0 EUR. Nedarant poveikio šiai galimybei, valstybės narės turėtų galėti toliau taikyti dabartinius sunkiasvorėms krovininėms transporto priemonėms taikomus transporto priemonių mokesčius, pakeisti tokius mokesčius kitu tos pačios rūšies mokesčiu arba panaikinti tokius mokesčius ir vėliau juos vėl nustatyti;
- (6) visų Direktyvoje 1999/62/EB nustatytų minimalių mokesčių tarifų sumažinimas iki 0 EUR nedaro poveikio valstybių narių galimybei toliau taikyti lengvatinius tarifus ar atleidimą nuo mokesčių, kurie iki šios direktyvos priėmimo buvo taikomi bet kuriai sunkiasvorei krovininei transporto priemonei;
- (7) atsižvelgdama į tai, kad svarbu užtikrinti sklandų vidaus rinkos veikimą, Komisija turėtų ne vėliau kaip 2030 m. sausio 1 d. įvertinti visų Direktyvoje 1999/62/EB nustatytų minimalių mokesčių tarifų sumažinimą;
- (8) todėl Direktyva 1999/62/EB turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyva 1999/62/EB iš dalies keičiama taip:

- 1) II skyriaus pavadinimas pakeičiamas taip:

„Sunkiasvorių krovininių transporto priemonių apmokestinimas“;

2) 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) [...] 1 dalis iš dalies keičiama taip:

i) [...] įžanginė formuluo­­tė pakeičiama taip:

„1. 1 straipsnio a punkte nurodyti sunkiasvorėms krovininėms transporto priemonėms taikomi transporto priemonių mokesčiai yra tokie:“;

ii) Kroatijai skirta įtrauka pakeičiama taip:

„— Kroatija:

godišnja naknada za uporabu javnih cesta koja se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila, posebna naknada za okoliš na vozila na motorni pogon,“;

iii) Slovakijai skirta įtrauka pakeičiama taip:

„— Slovakija:

cestná daň, daň z motorových vozidiel,“;

iv) Jungtinei Karalystei skirta įtrauka išbraukiama;

b) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Valstybės narės, kurios bet kurią 1 dalyje nurodytą mokestį pakeičia kitu tos pačios rūšies mokesčiu arba panaikina 1 dalyje nurodytą mokestį ir vėliau nustato tos pačios rūšies mokestį, praneša apie tai Komisijai, o ji, kai tinkama, pateikia pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl 3 straipsnio 1 dalies atnaujinimo.“;

c) straipsnis papildomas šia dalimi:

„3. Kokia bebūtų pirmiau nurodytų mokesčių struktūra, valstybės narės gali nustatyti to mokesčio tarifus kiekvienai I priede nurodytai transporto priemonių kategorijai arba pakategorei pagal I priede nustatytus minimalius mokesčio tarifus.“;

3) 6 straipsnis pakeičiamas taip:

„6 straipsnis

1. Ne vėliau kaip 2030 m. sausio 1 d. Komisija įvertina šios direktyvos nuostatų, susijusių su sunkiasvorių krovinių transporto priemonių apmokestinimu, įgyvendinimą ir poveikį. Tame vertinime daugiausia dėmesio skiriama tų nuostatų poveikio vidaus rinkos veikimui analizei.

2. Komisija, remdamasi tuo vertinimu, kai tinkama, pateikia pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo atitinkamai iš dalies pakeičiamos susijusios šios direktyvos nuostatos.“; [...]

4) 7 straipsnio 9 dalies c punktas pakeičiamas taip:

„c) bet kurią transporto priemonę, kuri atitinka šias sąlygas:

i) ji naudojama valstybės arba civilinės gynybos tikslais, ją naudoja priešgaisrinės bei kitos avarinės tarnybos ir policija arba ji naudojama kelių priežiūrai, arba

ii) ja tik retkarčiais važiuojama ją įregistravusios valstybės narės viešaisiais keliais ir ją naudoja fiziniai ar juridiniai asmenys, kurių pagrindinis verslas nėra krovinių gabenimas, su sąlyga, kad šia transporto priemone atliekamos transporto operacijos neiškraipo konkurencijos, taip pat gavus Komisijos pritarimą, arba

iii) ją naudoja neįgalusis arba ji nuosavybės teise priklauso neįgaliajam ir“;

5) Direktyvos 1999/62/EB I priedas pakeičiamas šios direktyvos priedo tekstu.

2 straipsnis

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo **2025 m. gruodžio 31 d.** Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.
3. Valstybės narės šią direktyvą taiko nuo [...] **2026 m. sausio 1 d.**

3 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas

PRIEDAS

„I PRIEDAS

MINIMALŪS MOKESČIŲ TARIFAI, TAIKYTINI SUNKIASVORĖMS KROVININĖMS TRANSPORTO PRIEMONĖMS

Motorinės transporto priemonės			
Ašių skaičius ir maksimalus leistinas bendras pakrautos transporto priemonės svoris (tonomis)		Minimalus mokesčio tarifas (eurais per metus)	
Ne mažiau kaip	Mažiau kaip	Varomosios ašys su pneumatine pakaba arba pripažintu ekvivalentu ¹⁴	Kita (-os) varomosios (-ųjų) ašies (-ių) pakabų sistema (-os)
Dviašės			
12	13	0	0
13	14	0	0
14	15	0	0
15	18	0	0
Triašės			
15	17	0	0
17	19	0	0
19	21	0	0
21	23	0	0
23	25	0	0
25	26	0	0

¹⁴ Pakaba pripažįstama ekvivalentiška pagal 1996 m. liepos 25 d. Tarybos direktyvos 96/53/EB, nustatančios tam tikrų Bendrijoje nacionaliniam ir tarptautiniam vežimui naudojamų kelių transporto priemonių didžiausius leistinus matmenis ir tarptautiniam vežimui naudojamų kelių transporto priemonių didžiausią leistiną masę (OL L 235, 1996 9 17, p. 59), II priede pateiktą apibrėžtį.

Keturių ašių			
23	25	0	0
25	27	0	0
27	29	0	0
29	31	0	0
31	32	0	0

TRANSPORTO PRIEMONIŲ JUNGINIAI (SUJUNGTOSIOS TRANSPORTO PRIEMONĖS IR SUKABINAMIEJI AUTOTRAUKINIAI)			
Ašių skaičius ir maksimalus leistinas bendras pakrautos transporto priemonės svoris (tonomis)		Minimalus mokesčio tarifas (eurais per metus)	
Ne mažiau kaip	Mažiau kaip	Varomosios ašys su pneumatine pakaba arba pripažintu ekvivalentu ¹⁵	Kita (-os) varomosios (-ųjų) ašies (-ių) pakabų sistema (-os)

¹⁵ Pakaba pripažįstama ekvivalentiška pagal 1996 m. liepos 25 d. Tarybos direktyvos 96/53/EB, nustatančios tam tikrų Bendrijoje nacionaliniam ir tarptautiniam vežimui naudojamų kelių transporto priemonių didžiausius leistinus matmenis ir tarptautiniam vežimui naudojamų kelių transporto priemonių didžiausią leistiną masę (OL L 235, 1996 9 17, p. 59), II priede pateiktą apibrėžtį.

2 + 1 ašys			
12	14	0	0
14	16	0	0
16	18	0	0
18	20	0	0
20	22	0	0
22	23	0	0
23	25	0	0
25	28	0	0
2 + 2 ašys			
23	25	0	0
25	26	0	0
26	28	0	0
28	29	0	0
29	31	0	0
31	33	0	0
33	36	0	0
36	38	0	0

2 + 3 ašys			
36	38	0	0
38	40	0	0
3 + 2 ašys			
36	38	0	0
38	40	0	0
40	44	0	0
3 + 3 ašys			
36	38	0	0
38	40	0	0
40	44	0	0

”